

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ที่มาของเรื่อง

บริษัท เซ็นทรัล เจดี มั่นนี้ จำกัด (บริษัท) ประกอบธุรกิจภายใต้ชื่อ Dolfin Wallet ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจบริการการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับประเภทการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทการรับชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ – การให้บริการสนับสนุนบริการแก่ผู้รับบัตร และประเภทการรับชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ – การให้บริการรับชำระเงินแทน โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการขออนุญาตยุติการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามที่บริษัทได้รับใบอนุญาต โดยหากบริษัทได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจดังกล่าวจากกระทรวงการคลังแล้ว จะมีได้เป็น “สถาบันการเงิน” หรือ “ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖” จึงได้มีหนังสือขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเด็นข้อหารือที่จะต้องพิจารณา

ประเด็นที่ ๑ เมื่อบริษัทมิได้เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ แล้ว ยังคงมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม รวมถึงจัดเก็บข้อมูลและเอกสารของลูกค้าเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมดังกล่าว และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า อื่นหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ เมื่อบริษัทมิได้เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ แล้ว จะไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางการดำเนินการแก้ไขตามผลการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมายฯ ได้ ในกรณีนี้ จะมีผลกระทบอันไม่เป็นคุณกับบริษัท สำหรับการพิจารณาของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เกี่ยวกับประเด็นที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของบริษัท หรือไม่

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหน้าที่ในการรายงานการทำธุรกรรมไว้ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ และหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารของลูกค้าเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ไว้ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๒/๑ โดยบทบัญญัติดังกล่าวระบุให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ “สถาบันการเงิน” “ผู้ประกอบการอาชีพ” หรือ “ผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ สำหรับบริษัทเป็นผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน จึงเป็นสถาบันการเงินตามบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหากผลจากการที่บริษัทได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจจากกระทรวงการคลัง ทำให้สถานะความเป็นผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินสิ้นสุดลง และ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

เป็นผลทำให้บริษัทต้องหยุดประกอบธุรกิจและไม่สามารถให้บริการทำธุรกรรมดังกล่าวได้แล้ว ย่อมถือได้ว่าบริษัทมิใช่สถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ นับตั้งแต่สถานะดังกล่าวได้สิ้นสุดลง อีกทั้งกรณีที่จะทำการรายงานธุรกรรมมายังสำนักงาน ป.ป.ง. ได้ จะต้องมีการทำธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ กับลูกค้าเกิดขึ้น ดังนั้น เมื่อบริษัทต้องหยุดประกอบธุรกิจและไม่สามารถให้บริการทำธุรกรรมดังกล่าวได้แล้ว ก็ย่อมไม่มีการทำธุรกรรมอันจะต้องรายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกต่อไป ส่วนหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารของลูกค้าฯ ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๒/๑ นั้น เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลหรือรายละเอียดดังกล่าวเมื่อพ้นจากสถานะความเป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น หากสถานะความเป็นผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้กำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบชำระเงินของบริษัทฯ สิ้นสุดลง ก็ย่อมไม่มีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลหรือรายละเอียดดังกล่าวภายหลังจากที่สถานะดังกล่าวได้สิ้นสุดลงแล้วเช่นกัน

ประเด็นที่ ๒ ผลการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมายฯ ที่เป็นข้ออ้างฝ่าฝืนนั้นสืบเนื่องมาจากกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้เข้าตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ณ สถานประกอบการของผู้มีหน้าที่รายงาน (Onsite) แล้วพบการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนการพิจารณาและอาจมีกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยข้ออ้างฝ่าฝืนดังกล่าวอาจเป็นมูลเหตุของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่จะทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีความรับผิดชอบและต้องรับโทษตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ การพิจารณาว่าผู้มีหน้าที่รายงานดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบหรือไม่อย่างไร ต้องพิจารณาในขณะที่เกิดการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ว่าครบองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายหรือไม่ โดยบริษัทอาจชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องการขออนุญาตยุติการประกอบธุรกิจของบริษัทเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่และสำนักงาน ป.ป.ง. ได้ แต่อย่างไรก็ดี ลำพังเพียงข้อเท็จจริงที่ว่าบริษัทอยู่ระหว่างการขออนุญาตยุติการประกอบธุรกิจ อาจจะมีได้ทำให้บริษัทหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายเพียงเพราะเหตุที่บริษัทจะยุติการประกอบธุรกิจหรือเลิกกิจการเท่านั้น ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ย่อมต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอื่นมาพิจารณาประกอบ ซึ่งผลการพิจารณาของสำนักงาน ป.ป.ง. จะมีผลกระทบอันไม่เป็นคุณกับบริษัทหรือไม่อย่างนั้น ต้องพิจารณาตามพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่องเฉพาะกรณี

พลตำรวจตรี

(เอกรักษ์ ลิ้มสังกาศ)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พฤษภาคม ๒๕๖๖